

ORASAM

HAFTALIK BÜLTENİ

24/02/2018 - 03/03/2018 / Sayı: 4

KAZAKİSTAN KIRK PROJEYE YATIRIMCI ARIYOR

Önümüzdeki 5 yıllık dönemde Kazakistan'a 125 Milyar ABD Doları tutarında yatırım çekmeyi hedefleyen Kazakh Invest, Türk şirketlerle de görüşüyor. Kazakh Invest Ulusal Yatırım Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Saparbek Tuyakbayev, bu yıl Türkiye'den 1-2 Milyar Dolarlık yatırım çekmek istediklerini belirtti. Tuyakbayev, Türk holdinglere, büyüklüğü 20 Milyar Dolar'dan fazla 40 proje sunduklarını belirterek "Gelecek 10-15 yılda petrol ve doğalgaza alternatif sektör yaratabiliriz." dedi.

Dünya Bülteni'ne açıklamalarda bulunan Kazakh Invest Başkanı Saparbek Tuyakbayev, "Amacımız yatırımcı çekmek. Bunu da yurtdışındaki temsilciliklerimiz aracılığıyla yapıyoruz. Şu anda ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, Çin ve Türkiye'de temsilcilerimiz var. Birleşik Arap Emirlikleri'nde de bu yıl temsilcilik açmayı planlıyoruz." diye belirtti.

Ankara ve İstanbul'da şirket yöneticileri ile görüşmeler yaptıklarını kaydeden Tuyakbayev, "MÜSİAD'da bir sunum yaptık. Yıldırım Holding, Sabancı Holding, Koç Holding, Kibar Holding ile görüştük. Yanımızda 40'tan fazla yaklaşık olarak 20 Milyar ABD Doları üzerinde yatırım gerektiren proje getirdik." diye konuştu. Yabancı yatırımcılar için ihracata yönelik sektörler belirlediklerini söyleyen Tuyakbayev, önümüzdeki yıllarda petrol ve doğalgaza alternatif olarak ülkenin alüminyum, titanyum, wolfram gibi

dünyanın çok seyrek bulunan metallerinin de sektöre kazandırılacağını vurguladı.

Yatırımcılara sunulan fırsatlara da değinen Tuyakbayev şu bilgileri verdi: "Kurumlar vergisi, arsa vergisi, emlak vergisinde 10 yıla kadar muafiyet tanıyoruz. Yatırımcıların getirdiği hammadde veya makinelerde de gümrük vergisini muaf tutuyoruz. Gıdada yatırımın yüzde 30'a varan iadesi var. Özel bir proje olursa standardın dışında devlet özel şartlar sunabiliyor."

Gıda, makine, ilaç, tekstil, inşaat malzemeleri gibi alanlarda ihtiyaçları olduğunu belirten Tuyakbayev, "Koç Holding ile Tat Gıda üretimi, Agro Kimya ile bitkisel ilaçlar, Yıldızlar SSS Holding ile seramik, enerji, Filli Boya ile boya üretimi planlanıyor. Yıldırım Holding ile de soda üretimi için görüşmeler bitmek üzere." diye bilgi verdi. Ayrıca şunları ekledi: "Kazakistan'ın Körfez ülkelerine ve İran'a küçükbaş hayvan ihraç etmeye başladığını belirten Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Abzal Saparbekuly de, "Yüksek standartta üretim yapabilecek et tesisleri gerekli. Arazi geniş, açık alanda serbest dolaşabilen hayvanlar beslenebilir, yem çok ucuz. Devletin hayvan miktarına göre desteği var. Tarım makinelerinin yüzde 70'i eski ve Kazakistan'a tarım için gerekli traktörler üretecek şirketler lazım."

TAPI: BÜYÜK UMUTLAR, KÜÇÜK SERMAYE VE ONLARCA PROBLEM

TAPI'nin Afganistan'a ulaşacağı Türkmenistan-Afganistan sınırında ise Taliban hakimiyetinin bulunması daha boru hattının ülkeye girişinde yaşanacak sorunu gözler önüne seriyor. Ülkenin güneydoğusundaki Kandahar şehrine ulaşması amaçlanan boru hattında Herat sonrasında da Afganistan'ın özellikle Gor ve Gülistan gibi iç bölgelerindeki Taliban hakimiyeti olduğundan enerji güvenliği projenin önündeki en büyük problem olarak görülüyor.

Ayrıca TAPI içerisinde Afganistan-Pakistan gibi ilişkileri gergin olan ülkelerin koordinasyonu da bir başka soru işareti doğuruyor. Afganistan, Pakistan'ı Taliban'a alan yaratmak ve ülkesindeki kampları desteklemekle suçluyor.

Türkmenistan doğal gazını Afganistan üzerinden Pakistan ve Hindistan'a ulaştırmayı amaçlayan TAPI (Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan Doğal Gaz Boru Hattı) projesinde Türkmenistan kısmı tamamlanarak boru hattı Afganistan'a ulaştırıldı. 23 Şubat'ta Afganistan'ın Herat şehrinde 4 ülkenin katılımıyla gerçekleştirilen tören ile projenin Afganistan ayağı resmen başlatıldı. QHA haber sitesine göre, TAPI ile birlikte bölgede ticari hareketliliğin artması ve büyük fırsatların oluşması beklense de sahada pek çok engelin bulunması nedeniyle, bu umutlara temkinli yaklaşıyor. Halihazırda Afganistan'da Taliban terörü ülkenin birçok bölgesinde önemli bir sorun olarak ülkeyi sarsmaya devam ediyor. Ayrıca, TAPI'nin likidite sıkıntısı projenin uzun yıllardır yavaş ilerlemesinin bir diğer sebebi. Daha önce Asya Kalkınma Bankası ve Suudi Kalkınma Fonu projeye kaynak aktarımında bulunmuştu. Ancak yetkililer bunların yeterli olmadığı görüşünde.

İPEK YOLU'NDA TARİHİ ADIM: KAŞGAR-GVADAR KARAYOLU

İpek Yolu'nun tarihi rotasında büyük bir değişim yaşanıyor. Pakistan ve Çin artık Kırgızistan ve Afganistan gibi Orta Asya ülkeleri üzerinden değil doğrudan kendi toprakları üzerinden transit karayolu ağı kurabilecek. Kaşgar ve Gvadar arasında kurulan karayolu ile Çin, Pakistan limanlarına aracısız olarak ulaşabilecek.

Çin'in "Bir Kuşak, Bir Yol" adıyla duyurduğu İpek Yolu projesinin büyük hamlelerinden biri olan "Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru" planında sona gelindi. Çin'in yönetimi altındaki Doğu Türkistan'ın Kaşgar şehrinde başlayan karayolu Pakistan'ın liman şehirlerinden Gvadar'a ulaşarak iki ülke arasında önemli bir ticaret rotası oluşturacak. Çin ve Pakistan bölgede son yıllarda özellikle Hindistan'a karşı ortak bir blok oluşturarak askeri ve ticari alanlar başta olmak üzere birçok alanda işbirliğine gitti.

QHA sitesindeki habere göre, bu rota Pakistan'ı Orta Asya ülkeleri ile de birleştirecek. Özbekistan, Kırgızistan ve Çin tarafından inşa edilen Taşkent-Oş-Kaşgar karayolu üç ülkeyi ve Kaşgar üzerinden Pakistan'ı birbirine bağlayarak Orta Asya ülkeleri için de büyük bir avantaj sağlayacak.

TACİKİSTAN VE ÖZBEKİSTAN BAŞBAKANLARI FERGANA'DA BULUŞTU

24 Şubat'ta Özbekistan Başbakanı Abdullah Aripov ve Tacikistan Başbakanı Kohira Rasulzoda Fergana kentinde bir araya geldi. Tacikistan Dışişleri Bakanlığı, Özbekistan-Tacikistan Devletlerarası Sınır Ötesi İşbirliği Komisyonu'nun bir sonraki ortak toplantısının gerçekleştirildiğini duyurdu.

Toplantıda, her iki ülkenin hükümet yetkilileri ve önde gelen ekonomi kuruluşları yer aldı. Görüşmelerde, işbirliğinin geldiği nokta iki tarafın heyet başkanları tarafından övgü verici olarak nitelendirildi. Özbekistan ve Tacikistan liderlerinin siyasi iradeleri sayesinde üst düzey temasların yoğunlaştığı ve ülkelerarası toplantıların başarıyla gerçekleştirildiği vurgulandı.

Toplantı çerçevesinde, Özbekistan-Tacikistan Devlet Sınırlarının belirlenmesi hakkında görüşler paylaşıldı ve kısa sürede ilerleme kaydetmenin mümkün olduğu belirtildi.

Asiaplus haber sitesine göre, üst düzey ziyaretlerin önemine vurgu yapan taraflar, karşılıklı sözleşmelerin ve anlaşmaların hazırlanmasını kabul ettiler.

Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in Mart ayında Tacikistan'a yapacağı resmi ziyarette bu anlaşmaların imzalanması beklenmektedir.

ÖZBEKİSTAN TURİST VİZESİNE KOLAYLIK GETİRİYOR

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev Başkanlığında 22 Şubat'ta yayınlanan toplantıda yabancı turist sayısının artırılması için yapılacak uygulamalar hakkında bilgi verildi ve Mirziyoyev vize işlemlerinin kolaylaştırılması için talimat verdi. Toplantıda, elektronik vize sisteminin dünyadaki örneklerinin incelenmesi, elektronik vizelerin zamanında verilmesi ve böylece

yeni sistemin yabancı için mümkün olduğunca basitleştirilmesi yönünde kararlar alındı. Uzdaily.uz haber sitesine göre, önceki uygulamada turistler ülkeye giriş yaptıktan sonra kaldığı yeri 3 gün içerisinde bildirmek zorundaydı ve bu durum turistler için güçlük yaratıyordu. Cumhurbaşkanı, "Turistler ülkeyi gezmeli, içişleri bakanlık kurumlarını değil. Eğer turizme bağlı iş alanları oluşturmak istiyorsak, turistlerden talepte bulunmak yerine onlar için şartları daha uygun hale getirmeliyiz." dedi. Turistlerin güvenliğinin polislerin en önemli görevlerinden biri olduğu da vurgulandı.

2017 yılında Özbekistan'a, yaklaşık 2,7 milyon yabancı turist geldiği açıklandı. Özbekistan'ın turizm potansiyelinin uzun yıllardır etkili olarak kullanılmadığı ifade edilerek, Turizm Kalkınma Komitesi'ne önemli görev düştüğü belirtildi. Turist sayısının artırılması ve turizm hizmetleri alanında gelirlerin en az 2 katına çıkarılması hedefi kondu.

BDT ÖZEL SERVİSİ 2018 YILINDA ORTAK ANTI-TERÖR TATBİKATLARI YAPACAK

Bağımsız Devletler Topluluk üyesi ülkelerin anti-terör merkezleri başkanlarının 11. toplantısı sırasında Terörle Mücadele Merkezi Başkanı Andrey Novikov'un yaptığı açıklamaya göre, BDT Özel Servisi 2018 yılında birlik üyesi altı ülkede terör karşıtı ortak tatbikat yapacak. Kazakistan Today tarafından bildirildiğine göre Novikov, "Tatbikatlar bu yılın Ağustos veya Eylül aylarında, altı ülkede yapılacak. İki aşamada gerçekleşecek tatbikatların son aşamasının ana bölümü Kırgızistan topraklarında yapılacak. Biz zaten Orta Asya'da oluşabilecek tehditlere karşı büyük bir uluslararası kalkan mahiyetinde askeri polis operasyonları üzerinde çalışıyoruz." dedi. BDT ülkelerinin Özel Servisleri arasında profesyonel ilişkilerin geliştiğini ifade eden Novikov, "Bu durum bir kez daha, herhangi bir zorluk, tehdit, koordine eylem veya kritik durum oluştuğunda birbirimize yardım ve desteğe hazır olduğumuzu göstermektedir." diye ekledi.

YENİ İPEK YOLU'NUN AVRUPA'YA AÇILAN KAPISI TÜRKİYE

Çin, Kazakistan, Hazar Denizi, Azerbaycan ve Gürcistan güzergahını izleyecek "Yeni İpek Yolu" Avrupa'ya Türkiye üzerinden bağlanacak.

Türkiye, Ankara'da gerçekleştirilen Trans-Hazar Uluslararası Taşıma Güzergahı Uluslararası Birliği Genel Kurulu'nda 16 Şubat 2018'de imzalanan protokolle TCDD Taşımacılık AŞ'nin Birliğe katılmasıyla Birliğin daimi üyesi oldu.

Birliği temelleri 2013'te Astana'da "Yeni İpek Yolu 2. Uluslararası Ulaştırma ve Lojistik İş Forumu" çerçevesinde, Kazakistan Demiryolları Ulusal Şirketi AŞ, Azerbaycan Demiryolları AŞ, Gürcistan Demiryolları AŞ başkanları arasında yapılan toplantıda imzalanan anlaşma ile atılmış, 2017'de Trans-Hazar Uluslararası Taşıma Güzergahı Uluslararası Birliği oluşturulmuştur.

Anadolu Ajans'ın bildirdiğine göre, Çin, Kazakistan, Hazar Denizi, Azerbaycan ve Gürcistan güzergahını izleyecek "Yeni İpek Yolu," Türkiye'den Avrupa'ya uzanacak ve Türkiye, yolun Trans-Hazar koridoru olarak ifade edilen hattında ana aktörlerden biri olacak. Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Hattı'nı da kapsayan koridor, Çin'den Avrupa'ya, Rusya'dan Güney Asya ve Afrika'ya ulaşımı kolaylaştıracak.

Birliğin Yönetim Kurulu Başkanı Kanat Alpysbaev,

AA muhabirine yaptığı açıklamada, Kars-Bakü-Tiflis Demiryolu Hattı'nın açılmasıyla Trans-Hazar koridorunun tamamlandığını, böylelikle 2 milyon tonluk yük taşıma kapasitesinin 4 milyon tona çıkacağını belirterek, şunları söyledi: "Yükün büyük kısmını Kazakistan'ın tahıl ürünleri oluşturacak; ileride hem kömür hem metal taşımacılığı için kullanılacak koridorda, Türkiye'den giyim, tekstil, inşaat malzemeleri gibi ürünlerin taşınacak."

Birlik Başkan Vekili Cavid Gurbanov da Türkiye'nin daimi üyeliğinin gerçekleşmesiyle kardeş ülkelerin demiryoluyla birleşmesinin sağlandığını söyledi ve Çin ile Avrupa'nın Türkiye aracılığıyla birleşeceğini ekledi.

TCDD Taşımacılık AŞ Genel Müdürü Veysi Kurt da Trans-Hazar taşıma koridorunun, Çin'den Avrupa'ya uzanan tarihi İpek Yolu olarak bilinen hattın önemli bir kısmını oluşturduğunu belirtti. Koridor üzerindeki demiryolu ve liman otoriteleriyle Hazar Denizi üzerindeki gemi işletme otoritelerinden oluşan uluslararası birlikte artık Türkiye'nin de söz sahibi olacağına işaret eden Kurt, koridor üzerinden 100 milyon tona yakın yükün akmaya hazır olduğuna dikkati çekti.

HAZAR'IN ALTYAPISI, KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ'NİN TRANSİT POTANSİYELİNİ AÇIĞA ÇIKARACAK

Kazakistan Cumhuriyeti Başbakan Birinci Yardımcısı Askar Mamin 24 Şubat'ta Mangystau Bölgesi'ne yaptığı çalışma gezisi sırasında Aktau Limanı ve Hazar Denizi'ndeki lojistik altyapı geliştirme planının uygulanması ve gelişimi üzerine bir toplantı düzenledi. Serbest Ekonomi Bölgesi Aktau Limanı Yönetim Kurulu Başkanı Bauyrzhan Kayratov bölgenin ihracat odaklı ve ileri teknoloji endüstrilerinin geliştirilmesi ve yatırımları çekmek amacıyla 2002 yılında kurulduğunu belirtti. Kayratov açıklamasını şöyle sürdürdü: "27 üye kayıt yaptırdı. Şu anda yatırımcılar arasında Çin, Türkiye, Almanya, İtalya, Büyük Britanya ve Azerbaycan var. 18 yatırım projesi uygulandı, 1300 işyeri açıldı. Üretim 260.4 Milyar Tenge'ye (812 milyon Dolar) ulaştı ve limanın ülke bütçesine yaptığı katkı 23.6 Milyar Tenge (73 milyon Dolar) olarak gerçekleşti. 2018 yılında 224 iş yerinin daha açılması ve 10,5 Milyar Tenge (32 milyon Dolar) tutarında 5 projenin uygulanması planlanıyor." Kazinform haber sitesinin verdiği bilgiye göre, Başbakan Birinci Yardımcısı Hazar Denizi'nin lojistik altyapısının Trans-Hazar koridorunun

önemli bir parçası olduğunu vurguladı. Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev de Hazar'ın transit potansiyelini artırılması amacıyla, modern lojistik altyapısının oluşturulması ve kapasite arttırımı için talimat verdi. Bu çerçevede Kuryk Limanı'ndan feribot ile taşınan kargonun 3 katına çıkarılması planlanıyor.

ÖZBEKİSTAN'DA "TURİZM POLİSİ" GÖREVE BAŞLADI

Özbekistan'ın Buhara, Semerkand, Horezm ve Kaşkadarya Bölgelerinde "Güvenli Turizm Konsepti" uygulanmasının bir parçası olarak turizm polisinin faaliyete geçtiği bildirildi.

Uzbekturizm basın servisinin bildirdiğine göre, Buhara şehrinde turistlerin güvenliğini 45 kişilik özel polis ekibi sağlayacak. Yeni Turizm Polisi Teşkilatının kullanması için özel otomobiller ve otobüsler hazırlandı.

Turizm polislerinin kullanacağı motorlu taşıtlar, turistlerin güvenliğini sağlamak için durum analizi yapan ve gereken önlemlerin acilen alınmasını sağlayan video gözetim sistemleri ile donatıldı. Devriye ekipleri yabancı dil bilen polislerden oluşacak ve elektronik dil çevirici cihazlar da polislerin kullanımına sunulacak.

ÖZBEKİSTAN HÜKÜMETİ TACİKİSTAN SINIRINDAKİ ON KONTROL NOKTASININ AÇILMASINI ONAYLADI

Özbekistan ve Tacikistan sınırında bulunan bir demiryolu, sekiz araç kontrol noktası, bir de sınır kontrol noktasının çalışmaya başlayacağı duyuruldu. Gazeta.uz haber sitesinein bildirdiğine göre, sınır kontrol noktalarının işletilmesine yönelik kararname 21 Şubat'ta alındı. Otoyolların altyapısını iyileştirerek modern

standartlara kavuşturulması ve sosyal tesis altyapısının geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılacağı da kararnamede ifade edildi. Kararnameyle 2019-2020'de kurulacak sınır kontrol noktalarının altyapısına yönelik çalışmaların da yapılacağı belirtildi.

KTMÜ Adına Sahipleri:
Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı,
Rektör Vekili Prof. Dr. Asılбек Kulmırzayev

ORASAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:
Doç. Dr. Yunus Emre Gürbüz

Yayın Koordinatörü: Dr. Bülent Namal

Sorumlu Müdür: Elfesiya Sencer

Yayın Danışmanları: Prof. Dr. Anvarbek MOKEEV
Doç. Dr. Yunus Emre Gürbüz,
Yrd. Doç. Dr. Gökçe Yoğurtçu, Dr. Bülent Namal

Yayına Hazırlayanlar:
Aida Niyazbek kızı, Maksat Acıkan uulu

Editör: Cihan Bilgili

Sayfa Tasarımı: Elfesiya Sencer

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, ORASAM, Cengiz Aytmatov
Yerleşkesi, Bişkek
Tel: (0996) 0312-25-31-28
orasam.manas.edu.kg

Bu haberler ve daha fazlası için sitemize bakabilirsiniz.

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994